
Drømmen og livet – en bok om kultur

[BOKOVERSIKT](#)

Jeg tror det hjelper for et eller annet, de dagene jeg synker ned med Goldbergvariasjonene etter en slitsom dag på jobben. Jeg ser ikke bort fra at andre kan ha det på samme måte.

En person med en alvorlig psykisk lidelse forteller om en tilsvarende erfaring i denne boken: "Kultur har vært min følgesvenn fra lukket avdeling til åpen og videre til leiligheten. Det har vært som en *drøm* for meg, jeg hadde aldri trodd at jeg skulle oppleve dette på institusjon . . . Når jeg har vært dårlig en lang periode, og kanskje har vært skjemma, og da sakte men sikkert blir bedre, da er det utrolig godt å få oppleve noe man kan leve seg inn i, og ikke bare et kafébesøk."

Slike historier som viser betydningen av kulturopplevelse er det flere av og de begrunner i seg selv utgivelsen av boken. De illustrerer godt hvordan kultur for de fleste av oss bidrar til å løfte hverdagen, gir mening, trivsel – og periodevis overskudd.

Forfatteren har som målsetting å favne bakgrunnen og "sjelen" i kultur- og helsesatsingen. Den satsingen det refereres til, er i hovedsak prosjekter i regi av Norsk kulturråds Kultur gir helse og Sosial- og helsedepartementets Helse/kultursatsing som begge foregikk i perioden 1996 – 99. Hovedmålene var den gang å styrke lokalsamfunnets og kommunenes innsats i det helsefremmende og forebyggende arbeidet med basis i lokalt og regionalt kulturliv, ut fra en idé om at det å ta del i meningsfylte kulturaktiviteter bidrar til økt livskvalitet og evne til å mestre egen situasjon.

Boken er oversiktlig inndelt, med avsnitt om kultursatsing på samfunnsplan, utformingen av satsingen for ulike aldersgrupper og for ulike pasientgrupper. Det er omtalt arbeidsmåter for å styrke kultursatsing. Leseren får et innblikk i den departementale argumentasjonen og virkelighetsbeskrivelsen som ligger bak satsingen. I boken minnes man om helsevesenets sviktende evne til å møte moderne menneskers livsproblemer, at vesenet heller via tidsriktig risikofokusering bidrar til å låse mennesker i en langt fra sunn oppmerksomhet på sykdom. Det etterlyses med rette et annet og mindre skadelig fokus. Det er lett å si seg enig med forfatteren når hun argumenterer for at kulturtiltak bør gjennomstrømme helsevesenet, bl.a. ved å trekke kunst inn i helseinstitusjoner og gi rom for deltakelse i kulturliv for grupper som ikke har hatt tilbud før. Selv hadde jeg stor glede av vignettene, kasuistikkene og prosjektbeskrivelsene som eksempler på hva som har blitt gjort i praksis. Jeg mener boken er et godt hjelpemiddel for personer i helsevesenet som har ansvar for å tilrettelegge helsetilbud.

Et lite men: Som leser får jeg problemer med noe av grunnlaget som kommer til uttrykk i et slagord som Kultur gir helse. Kunst og kultur oppfatter jeg som felles menneskelige uttrykksformer, som uttrykker vår streben etter skjønnhet og meningsfylt opplevelse. Det er ikke sikkert kultursatsing forstått på denne måten er på fremmarsj. Kultur kan lett få begrenset gjennomslag i en tid der undervisningssystemer, helsevesen og andre samfunnsområder kontinuerlig omorganiseres, spesialiseres og effektiviseres. Men forsvarer dette at vi begrunner kultursatsing med vår tids trylleord – helse? Kultur er et gode i seg selv og bør begrunne seg selv. For vi trenger alle å se en himmel over hverdagen.

PerStensland

Sogndal helsesenter

Sogndal

Publisert: 30. juni 2001. Tidsskr Nor Legeforen.

© Tidsskrift for Den norske legeforening 2026. Lastet ned fra tidsskriftet.no 12. september 2026.